No. 1671 | Zaterdag 8 Januari 1916. | 33ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4. Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

NIEUWJAARS-GEDACHTEN.

Bij het einde van elk jaar speelt ons telkens door het hoofd, het heerlijke vers uit de „DREIZEHN LINDE" van WEBER.

Wolkenschaduw op de heide
Is ons vluchtig menschenleven.
Siddert. In des levens bloeitijd
Zijn wij door den dood omgeven.

Die tonen dringen ons in de ziel, als een lied uit lang vervlogen dagen, als een gedachte teruggekeerd uit de peizende middeleeuwen; op de zachte, zuivere deiningen van Guido van Arezzo's melodieën ruischen zij vermanend ons tegen.

Dat is de echo, door Weber afgeluisterd, van ons onsterfelijk: *Media vita in morte sumus.* En dit was op zijne beurt, een verre nagalm van forscher schriftuur-taal.

Als een vogel, die de schemeravond even langs het venster ritst en men denkt: Vloog daar iets? En dan is het reeds voorbij.

En als een zonnestreep die in donkere dagen haastig langs de velden strijkt, en even een smalle strook van bloemen en kruiden verguldt, en dan wegvlucht.

En als een witte wolk van lichte rook, even opstijgend in de heldere lucht, daarna door den wind uiteengeslagen, en weldra verijlend en samensmeltend met het [illegible] blauw van den hemel.

En als een schip, dat de schuimende baren doorklieft. Bruisend en driftig sluiten zich de golven, en woelen en klotsen en schuimen weer voort, als hadde nooit een schip haar doorploegd. En spoorloos is het schip weer verdwenen, en als weggeneveld in de donkere dampen van den oceaan.

En als een pijl, afgeschoten in de lucht en voorbij gesnord, voor men hem gezien heeft.

Zoo vliedt ons leven heen.

Zoo gaan de dagen, de jaren, de eeuwen.

Zoo vervliegt het bestaan van kleinen en grooten, van personen en volken.

En bij het einde van ieder jaar, en bij het graf van iederen mensch, en bij den ondergang van ieder volk, doorsiddert ons die gedachte, en klinken in ons hart waarschuwende klanken :

Midden in ons bloeiend leven
Zijn wij door den dood omgeven.

En dan ontwaken in ons herinneringen aan dierbare dooden. Ieder ziet weer de dierbaren voor zich opdoemen, die in dit jaar getroffen werden door „*der grimme Schütze*", den dood.

Maar vooral treden ons voor den geest zoovele duizenden en duizenden, die in dit jaar hulpeloos en troosteloos zijn gestorven op de onafzienbare slagvelden van Europa. Gestorven zonder dat de genademiddelen van den godsdienst hun beangstigde ziel versterkten en verlichtten op de donkere reize naar de eeuwigheid. Gestorven niet onder het prevelen der gebeden, doch onder het sissen der kogels Gestorven, zonder dat de zegenende hand eens priesters of de zachte hand eener echtgenoote hun de moede oogen sloot. Begraven, niet onder het luiden der kerkklokken, maar onder het knetteren der mitrailleuses of het bulderen der kanonnen. Begraven, niet in gewijde aarde, maar in een land van oorlogsgruwelen. Begraven, niet in de eigen geboortestede, maar verre, zeer verre, in het vreemde land, langs den weg, in greppels of in de bosschen, naast doode paarden en [illegible] der dat echtgenooten, ouders of kinderen kunnen neerknielen op hun graf, spoorloos verdwenen en verzwolgen in den ziedenden oorlogskolk.

De weg van het jaar 1915 dwars door Europa was een weg van bloed en tranen, van dood en verderf, van vernieling en vernietiging, een ware zegetocht van den Dood. Hij was de eenige die altijd won, wie den slag ook verliezen mocht.

Wat al kostbare schatten heeft het jaar 1915 moedwillig vernield. Schatten van menschenlevens en menschengeluk. Schatten van staats- en bijzondere eigendommen. Schatten van nijverheid en wetenschap en kunst. In een vlaag van waanzin of dronkenschap heeft Europa moedwillig vernield en tot gruis getrapt onberekenbare schatten, door een reeks van eeuwen eerbiedig bewonderd en bewaard.

Dat alles is ten offer gevallen aan den dood.

Noch de fabelachtige ontplooiing hunner industrie, noch hun wetenschap, noch hun onmetelijke rijkdom, noch de intriges hunner diplomaten, noch de ongeloofelijke bewapening hunner legers heeft de volken kunnen beschermen tegen de sloopende kracht van den dood. De dood vervolgd zijn zegetocht door Europa en lacht en spot met het Vredespaleis en met alle vredesconferenties.

En daar is geen genezing te hoopen, zoolang vorsten en wetgevers zich niet willen herinneren en — in daden omzetten — het woord van den Alwijzen Wetgever : „Door mij regeeren de vorsten en geven de wetgevers rechtvaardige voorschriften."

„En al wie van Hem zich verwijdert gaat ten verderve." Elke persoon en elk volk dat van Hem heengaat, zoekt het verderf en den dood. Elke schrede, die een volk verder van Hem wegvoert brengt het den ondergang nader. Elke schrede, die het tot Hem terug leidt, voert het dichter tot de welvaart en het leven.

En dit is meteen het licht van hoop en troost in dit donkere nieuwe jaar, donkerder en somber, de[illegible] Over het duistere doodeveld van Europa gaat de Almachtige Levensverwekker, het stralende beeld van altijd bloeiende leven, Hij die bloemen laat bloeien zelfs op graven en puinen.

Hij geeft zijn dienaars een wapen tegen den dood en waarborgt hun de onsterfelijkheid.

Het menschenleven wordt een prooi van den dood, wanneer het niet gewijd is aan een onsterfelijke zaak. Alles wat we doen uit eigenliefde of zelfzucht sterft tegelijk met ons, meestal nog eerder dan wij zelf.

Maar elke edele daad, en elk edel pogen, ondernomen uit hooger plichtbesef, is onvergankelijk, wijl het wordt samengesmolten met het bestaan der nimmer stervende waarheid.

Ziedaar het geheim der onsterfelijkheid, die door zoovelen wordt verlangd, — door zoo weinigen wordt bereikt. Werken niet voor zich, maar voor God, — niet uit zelfzucht, maar uit plichtbesef.

Zoo wordt het ware geluk gezocht en gevonden. Zoo wordt het vluchtige menschenleven veronsterfelijkt door de belichaming in Hem, die de *Alpha* en *Omega*, de aanvang en de voleinder is van alle jaren, door wiens nimmer eindigend Heden alle eeuwen zijn heengegaan.

Willst du dir, und dir nur dienen
Nirgend magst du Dank erwerben
Schmachten wirst du, und, am Ekel.
Vor dir Selber musst du sterben.

ONZE BEGROOTING VOOR 1916

IN HOLLAND

Voorloopig Verslag.

Sommige leden verklaarden uit deze begrooting een indruk omtrent 's Ministers beleid te hebben verkregen, gelijk aan dien, welken de begrooting van Suriname op hen had gemaakt en die in het Voorloopig Verslag over die begrooting tot uiting is gekomen. Zij misten ook in deze begrooting [illegible] de bewijzen [illegible] weg de kolonie [illegible] langs wel[illegible] is te voeren en van een krachtig willen in die richting. Van de begrooting is al te zeer een rekensom gemaakt in stede van een grondslag voor vruchtbaren arbeid. In zekeren zin betreurde men dit in nog hoogere mate dan voor Suriname, omdat juist Curaçao een kolonie is, die, bij goed bestuur, niet zonder belofte schijnt voor een nabije toekomst.

Andere leden meenden intusschen, dat dit oordeel over de begrooting niet juist was en dat deze begrooting in meerdere mate dan die voor Suriname getuigenis aflegt van het streven, de ontwikkeling der kolonie hooger op te voeren, al mag worden betwijfeld, of in dit opzicht door de Regeering genoeg wordt gedaan. Eenige dezer leden verklaarden het in het bijzonder te betreuren, dat de verbindingen tusschen de verschillende eilanden nog steeds onbevredigend zijn ; zij hadden zich gevleid, dat deze begrooting daaromtrent voorstellen zou inhouden.

Door sommige leden werd er, naar aanleiding van het boven opgemerkte, de aandacht op gevestigd, dat de begrooting voorstellen bevat, die ongetwijfeld van groote beteekenis voor de kolonie kunnen zijn. Zij hadden in het bijzonder het oog op de plannen betreffende de havenverbetering en die betreffende een nieuwe regeling van den plaatselijken gezondheidsdienst, al zijn de uitgaven, die op dit laatste plan betrekking hebben, nog slechts voor memorie geraamd.

Wat betreft de havenverbetering, verklaarden enkele leden te betwijfelen, of 's Ministers plan, om tot aanbesteding van de verbeteringswerken over te gaan, wel aanbeveling verdient. Zij brachten in herinnering, dat met deze werken reeds veel tegenspoed is ondervonden Eerst heeft men machines gehad, die onbruikbaar bleken. Daarna is een grijpemmer-baggermachine aangeschaft, waarvan goede verwachtingen werden gekoesterd, maar welke aan die verwachtingen niet heeft voldaan. Thans zal tot aanbesteding worden overgegaan. Maar dr. KRAUS is van meening, dat zulk een aanbesteding niet zal slagen, al wil hij het denkbeeld niet ontraden. Verdient het dan wel aanbeveling de proef te nem[illegible] vergeefs gemaakte kosten niet nieuwe nuttelooze uitgaven worden vermeerderd, terwijl het werk intusschen niet vordert. Gaat men tot aanbesteding over, dan zorge men er in elk geval voor, dat het werk niet worde opgedragen aan een aannemer, die met de toestanden ter plaatse niet volledig op de hoogte is. Anders loopt men gevaar dezelfde moeilijkheden te ondervinden als zich in Nederlandsch-Indië bij de aanbesteding van havenwerken hebben voorgedaan.

Met betrekking tot de nieuwe regeling van den gezondheidsdienst werd door verscheidene leden de wensch uitgesproken, dat deze zaak spoedig haar beslag moge krijgen en dus de definitieve gelden zullen worden aangevraagd. Men hoopte dat de Minister er in slage voor de-

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Geen letter copie zou er van mijn hand in „Amigoe" meer verschijnen, voordat er pais en vrede heerschen zou in bloedend verwoest Europa.

Was toen echter nog zoo simpel te denken, dat dat krankzinnig moorden in eenige maanden zou zijn afgeloopen.

En nu nà anderhalf jaar is er nog geen kijken naar 't begin van 't einde.

Daarom acht ik 't niet unfair, ondanks 't nog laaiend oorlogsrumoer, maar weer op mijn manier aan 't pennen te gaan.

Dit zooveel als praeludium.

*
* *

Mijn laatst geschrijf was uit St. Martin.

Ben weer het groote water overgestoken. In 'n zeiler gezeild met twee masten. Knak je je lijf over verschansing aan 't eind van 't schip, dan lees je „*Estelle*" onderste boven !

't Zijn dan precies van die onmogelijke Grieksche hieroglieven, die ze nota bene letters durven noemen, en die in m'n vlegeljaren me 't leven zoo zuur gemaakt hebben.

Met wind, veel wind, heel veel wind in je faveur is zeilen ideaal, vooral als je dan beent op 't dek van zoo'n yacht als de *Estelle*.

Dan voel je je weer, als de windvlagen je om de ooren gierloeien, en 't zeewater keer op keer je 't aangezicht striemt en je de krullende aanstormende golven doorklieft op en neer op en neer, leven in 'n zwijmel van sterk-voelen, je titanen kracht over de woedende elementen, je zijn in die machtig woest schoone eenzaamheid van lucht en water en water en lucht, 't domineerend motief, de koning van de schepping.

En je haalt je neus op diep diep, en in kronkelkringen de mondwaterende geuren van 'n soep, 'n boonensoep, 'n bruine boonensoep, zooals alleen de kok van de *Estelle* die in mekaar zetten kan.

En 'n kwartiertje later zit de koning van de schepping, links onder Wilhelmina chromo, rechts onder koekoek en zwaaiende lantaarn deinend z'n bordje bruine boonensoep met evenveel smaak te verschalken, als 'n bootwerker in gelapt pilo om 12 uur den inhoud van z'n stikkezakje.

In de buurt van 't nog onzichtbare Bonaire begon 't geducht te blazen.

Tegen den avond werden de zeilen gereefd en schoot de kapitein z'n oliejas aan, wat immer 'n veeg teeken is.

We zijn dien avond en dien nacht en nog 'n stuk van den volgenden dag door mekaar gesmeten, gegooid links en rechts, gekwakt op en neer als 'n voetbal, als 'n monster zonder waarde, zoodat schip en botten kraakten.

Mij liet 't koud, was nog geen maand geleden door Vader Neptuun vrij wat hardhandiger aangepakt.

Kliefde toen de baren in 'n zeilsloepje van zegge twee ton.

Toen werd je zoo door mekaar ge ijs creamd, dat je op 't laatst niet meer wist, waar je pet of schoen resideerde.

Wou je je kleffen groezelige facie zeemen, dan zat je gemoedelijk idioot de neus van je schoen te bewerken, te polijsten.

Facie bleef, zakdoek werd vuil.

Tegen 'n uur of 2 kwam land in zicht. Dan krijg ik altijd zoo'n Columbus achtig gevoel over me.

Daar hebben meer menschen last van.

Van inkomen dien avond was geen spraak meer, met vuurtorenlicht als veilige gids, bleven we geheel dien nacht scharrelen langs Bonaire's rotsig strand.

Sliepen dien nacht als marmotten, behalve de roerganger, die als 'n reusachtige oliebol aan 't wiel stond.

Toen dien ochtend !

'n Festijn voor oog en hart was de zonne-opgang.

Purpere vlammenschietende stralengloed, flitsend door en langs en over wolken zwaar, massaal, compact.

Dat neerkitsend zonnegoud, zonnerood, zonnepurper in wolkenheir was als blozende koonen in reine onschuld, als watten doorweekt van bloed, als droomerige gazellen-oogen, als 'n stad in vlammenzee, als kersroode kinderlippen fluisterend in gebed. 't Was om te huilen te kropsnikken van mooiïgheid.

Tegen 11 uur zeilden we de ree van Bonaire weer uit.

Deskundigen — in casu kaptein en bemanning — hadden er 'n zwaar hoofd in, of we vóór zessen op Curaçao zouden zijn.

Ik — onverbeterlijke optimist — lachte hen uit, met 'n ben je betoeterd, we komen er royaal.

Teddy m'n hond zei niks, zat pensief-critisch geitenlucht te inhaleeren, welke dik boven Klein Bonaire atmosfeerde.

Onder Curaçao's kust kwamen de 2 dames passagiers aan dek

Bleek-geel zagen ze, logisch gevolg van zeeziekte, en vrijwillig aardappelen-diëet.

Daarentegen hadden zon en bruine boonensoep mijn huid gebruind.

Vlagsein voor loods was al op onder New-port.

Bij Caracas bay begon 't in 'n nerveus makend vaartje te donkeren.

Doe daar 's wat tegen !

Electrische Pietermaaische straat verlichting pinkte ons al tegen, nog geen schim van 'n loods.

Geelbleeke ladies kregen uit wanhoop weer zeeziekte bevliegingen, ze zouden gewoon dood gaan, als ze vannacht nog op zee moesten blijven

Ik troostte ze met de belofte, dat ze dan netjes op land zouden begraven worden.

„Pilot ahoy" schreeuwt de scheepsjongen, die oogen heeft als 'n kat.

En wat geen vat aardappelen zou bewerkt hebben, doet die rauwe schreeuw, ladies krijgen weer kleur, babbelen honderd uit, zijn opeens weer mensch.

Motorboot tiktakt ons tegen, draait, stopt, is langszij.

Loods springt aan boord, man uit één stuk, forsch gebouwd, en mèt gullen lach pakt ie 't wiel, en stentort 'n commando naar de voorde mast-mannetjes.

Word ik ooit millioenair, dan maak ik die loods kapitein van mijn stoom-yacht.

En de nattige kabel spant zich, en gesleept worden we met een vaartje de haven in.

Wij zijn weer op Curaçao.

O. K. ! ! !

* *
*

Bij 't overlezen van copie, beviel me die tirade over 't Grieksch, eigenlijk maar zóó zóó. Mijn oud prof in die — salva reventia — „ossen"-taal, die Amigoe trouw leest, zal dan zeker weer hoofdschuddend prevelen : „Jan Paul, Jan Paul, wat sla je weer door."

'k Vergeet nooit, hoe die prof. met glinsterende brillenglazen, als anne auto-lantaarn in 'n nacht zonder maan, me eens danig heeft neergezet.

Mijn grieksche thema of vertaling — weet ik 't — krioelde weer van fouten.

Kreeg op m'n kop, natuurlijk.

Zei ik : „In ieder geval heb ik toch 'n grieksche neus."

„Ja juist, mannetje," kwam 't satirieke antwoord, „ja juist, al je grieksch is van je hersens in je neus gezakt."

Ik af.

JAN PAUL.

San Willibrordo,

4 Jan. '16.

zen dienst de hand te leggen op een bekwaam deskundige. Ofschoon het denkbeeld van deze nieuwe regeling blijkbaar van den Minister is uitgegaan, durfde men het vertrouwen uitspreken, dat de koloniale autoriteiten, op het belang der kolonie bedacht, niet zullen nalaten, hunne hartelijke medewerking te verleenen bij de uitwerking dezer zaak.

Eenige leden brachten in dit verband de ellendige toestanden op sexueel-hygiënisch gebied te Willemstad ter sprake. Oorlogsschepen van vreemde nationaliteit zouden, met het oog daarop, die haven zorgvuldig mijden. Men vroeg wat hiervan waar is en wees op het groote koloniaal — en tevens moederlandsche — belang, dat het hier geldt. De nieuwe regeling van den gezondheidsdienst te Willemstad zal vermoedelijk te dezer zake wel verbetering brengen, maar afdoende verbetering waarschijnlijk niet. Gevraagd werd, of niet verplichte keuring en isoleering der prostituées van Willemstad zou kunnen worden ingevoerd.

Verscheidene leden zouden gaarne worden ingelicht omtrent de bevindingen van den deskundige, die eenigen tijd geleden naar Curaçao is uitgezonden om een onderzoek in te stellen naar den toestand van het onderwijs aldaar.

Gevraagd werd welke plannen de Regeering koestert ter ontwikkeling van de hoedenindustrie, die op den goeden weg schijnt om een bron van welvaart te worden voor de bevolking en die op de tentoonstelling te San Francisco een uitstekend figuur heeft gemaakt.

Is het juist, zoo werd gevraagd, dat de Koninklijke Maatschappij tot Exploitatie van Petroleumbronnen in Nederlandsche-Indië terrein op Curaçao heeft aangekocht en voornemens is daar groote opslagplaatsen op te richten? Men zou zich daarover ten zeerste verheugen.

Enkele leden vroegen welke inkomsten de koloniale kas trekt uit de thans weder geëxploiteerd wordende phosphaatmijnen van Santa Barbara en welke, ten aanzien van deze zaak, de vermoedelijke vooruitzichten zijn. Kan de Minister mededeelen, hoeveel arbeiders daarbij werkzaam zijn.

Bij *onderartikel* 9 werd de vraag gedaan, of het juist is, dat de electriciteit, noodig voor de draadlooze telegraphie, thans opgewekt wordt [illegible] dat deze door benzine- of petroleummotoren. Eenige leden zouden te dezer zake gaarne worden ingelicht.

Onder *onderartikel* 38*bis* wordt voorgesteld aan de Cultuur maatschappij der Nederlandsche Antillen, die op St. Eustatius een onderneming voor de uitoefening van de katoenteelt, f 50 000 voorschot in twee jaartermijnen toe te staan, om ook de teelt van sisal op dat eiland ter hand te nemen. Eenige leden gaven te kennen van deze proeven niet veel succes te verwachten; zij zouden liever zien, dat eerst werd afgewacht, of de katoenteelt slaagt, vóórdat men op deze wijze de sisalteelt gaat steunen. Zij wezen er hierbij op, dat blijkens het wetsontwerp, gedrukt onder n°. **103** dezer Zitting, de sisalcultuur in deze streken niet medevalt; het aanvankelijk aan de Eerste Sisal Cultuurmaatschappij voor de cultuur op Curaçao toegekende voorschot is reeds onvoldoende gebleken.

Ten aanzien van Aruba spraken enkele leden, wijzende op het groot belang van het visscherijbedrijf voor Aruba, de wenschelijkheid uit, dat de betrekking van adviseur voor visscherijzaken voor 1916 gehandhaafd blijve.

Verhooging van De Begrooting van 1915.

Door sommige leden werd het verlangen geuit ten aanzien van de zaak, die het hier geldt, eenige meerdere inlichtingen te bekomen dan in de Memorie van Toelichting zijn vervat. Met name zouden zij gaarne iets meer vernemen omtrent de tot dusverre door de Eerste Sisal Cultuur Maatschappij verkregen resultaten. Moet uit de Memorie van Toelichting worden afgeleid, dat financieele resultaten nog in het geheel niet verkregen zijn? Voorts werd gevraagd, hoe groot het kapitaal der maatschappij is en of zij nog andere groote schulden heeft dan die jegens de Regeering, thans f 25 000 groot, welke, na aanneming van dit wetsontwerp, tot f 55 000 zal stijgen.

Eenige leden verklaarden uit de Memorie van Toelichting den indruk te hebben ontvangen, dat de Minister ten aanzien van het welslagen der sisal-cultuur (vrij sceptisch is gestemd. Vooral de woorden „Het doel van de proefneming is toch nog niet bereikt, terwijl evenmin is gebleken, dat een gunstige uitslag uitgesloten zou zijn", klonken hun uit dit staatsstuk weinig hoopvol tegen. Men zou omtrent 's Ministers verwachtingen gaarne nader worden ingelicht. Ook omtrent de vraag, of, bij redelijk slagen der cultuur, terugbetaling der voorschotten is verzekerd. Enkele leden schroomden niet als hunne meening te kennen te geven, dat het voorschot als verloren geld zal moeten worden beschouwd.

De Commissie van Rapporteurs, vertrouwende, dat de Minister bereid zal zijn de gevraagde inlichtingen alsnog schriftelijk te verschaffen, is van oordeel, dat de mondelinge behandeling van de wetsontwerpen daarmede voldoende zal zijn voorbereid.

Wijziging en Verhooging van de Begrooting van 1914.

Het afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de opmerking, dat ook uit deze wetsvoorstellen wederom blijkt, hoe onnauwkeurig de op de begrooting van Curaçao voorkomende ramingen plegen te zijn.

Nadere inlichtingen werden verzocht betreffende de bij **artikel 1** van het eerste wetsontwerp voorgestelde verhoogingen van de artikelen 52, 70, 87 en 122. De toelichting, waarom op deze artikelen de ramingen zijn overschreden, oordeelden eenige leden niet voldoende.

De bij **artikel 2** voorgestelde verlaging van art. 28 gaf aanleiding tot de vrang, of de reden kan worden opgegeven, waarom in 1914 geen aanvragen voor landbouwkredieten zijn ingekomen.

De Commissie van Rapporteurs, vertrouwende, dat de Minister bereid zal zijn vorenstaande vragen alsnog schriftelijk te beantwoorden, is van oordeel, dat de mondelinge behandeling van de wetsontwerpen daarmede voldoende zal zijn voorbereid.

Aldus vastgesteld den 1ste Dec. 1915.

BOGAARDT.
HEERES.
ALBARDA.
RUTGERS.
FOCK.

A. V. O „Neptunus."

In het afgeloopen jaar heeft de *Aruba-Visch-Onderneming Neptunus* met veel moeielijkheden te kampen gehad. En dat is te betreuren!

Deze onderneming is van veel belang zoowel voor Curaçao als voor Aruba.

Voor *Curaçao*: Want het is gebleken, dat de fijne vischsoorten van Aruba aangebracht, die anders maar zelden hier te krijgen zijn, op Curaçao bijzonder in den smaak vallen

Vooral ook voor *Aruba*, omdat deze onderneming de oorzaak is geworden van een aanmerkelijke uitbreiding van het visscherij-bedrijf op dat eiland.

Doch de Onderneming is de eerste moeielijkheden, die alle begin bezwaarlijk maken, nog niet te boven.

Eerst was er gebrek aan voldoende visschersbooten op Aruba. De visch moest te lang in het koelhuis op Aruba bewaard blijven, vóór er voldoende lading aan visch voor de *Aeroplano*, die ze naar Curaçao moest meenemen, bijeen was.

Om die reden werd met een kleiner bootje de visch naar Curaçao verzonden.

Sindsdien werd de visschersvloot met eenige booten uitgebreid en kan de *Aeroplano* het werk weer overnemen. Het is te hopen dat het Gouvernement zal voortgaan met steun te geven, om nog meer visschersbooten in de vaart te brengen, zoodat zoowel de *Aeroplano* als de kleinere boot geregeld de visch naar Curaçao kunnen overbrengen. Hadden wij een geregelde vlugge verbinding per stoombootje of motorboot met Aruba, dan zouden daarmede veel bezwaren zijn opgelost. Dit is zéker, visch is er in overvloed in de omgeving van Aruba, en veel fijnere vischsoorten dan gewoonlijk door de Curaçaosche visschers hier worden aan de markt gebracht.

Het is zelfs gebeurd, dat op Aruba in een week tijds 5000 *Koningsvisschen* werden aangebracht. Natuurlijk zal niet altijd de vangst zoo voordeelig zijn, te minder wijl de koningsvisch nooit lang in groote scholen op één en dezelfde plaats bij één blijft.

Maar toch valt er niet aan te twijfelen, dat ook bij een nog grootere uitbreiding der visschersvloot op Aruba het bedrijf nog ruim winstgevend zal blijven, daar hier altijd de vraag nog grooter is dan het aanbod, en men steeds op een groot afzetgebied kan rekenen en bij het groot aantal gegoede particulieren, én voor hotels en de stoomschepen.

Ook de kleine uitbreiding, die door den steun van het Gouvernement de visschersvloot op Aruba tot nu reeds heeft gekregen, begint reeds een merkbaar gunstig gevolg te hebben. Meer personen houden zich nu met de vischvangst onledig, zij maken betere verdienste en zij beginnen zich ook met méér ijver en lust op hun bedrijf toe te leggen; zij beweren reeds wéér plaatsen ontdekt te hebben, waar vooral de koningsvisch zich bij voorkeur schijnt op te houden. Ook is het wel aannemelijk, wat de vaklui beweren, dat hoe meer aas er in het water drijft, des te meer de visschen zullen aangelokt worden, en hoemeer booten er zijn ook over des te grooter oppervlakte de netten kunnen gesleept worden, en des te minder visch er aan de mazen zullen ontsnappen en des te grooter de vangst zal zijn. Doch dan is het ook noodzakelijk, dat het Gouvernement op den goeden weg voortgaat, en de Arubianen in staat stelt een grootere uitbreiding aan hun bedrijf te geven, door nog meer booten in de vaart te brengen. Wij hopen dat voor dat doel dit en in het volgend jaar een ruime post op onze Begrooting zal worden uitgetrokken.

Van socialistenhuis tot lazaret.

Wij knippen het volgende aangrijpend stukje uit het socialistische blad: *Het Volk*:

Ziehier, wat 'n partijgenoot me vertelde:

„Ik kom nog al 'ns 'n keer in Keulen, omdat mijn werk dat meebrengt. Overdag doe ik dan mijn zaken; des avonds ga ik de kameraden opzoeken. De koöperatie heeft er 'n inrichting staan, waar wij, met onze Hollandsche begrippen van vereenigingsgebouwen, geen flauw idéé van hebben. En de partij heeft er het „Volkshaus", waar je elkaar altijd kunt treffen, en waar elken arbeider met een opstandig hart zich direct thuis voelt.

Nu, in den oorlog ben ik weer in Keulen geweest, en s' avonds ging ik, ouder gewoonte, naar het „Volkshaus". Voor den ingang stond... [illegible] de wacht. Hij vroeg mij, wat ik daar kwam doen, en ik stamelde verward, dat ik mijn vrienden kwam opzoeken Het antwoord was, dat ik dan eerst bij den Herr Oberleutnant een toegangsbewijs moest halen.... Ik begreep er niets meer van.

„Is hier dan niet het „Volkshaus?" vroeg ik den strammen soldaat.

„Neen, niet meer", was de informatie, „dit is een ziekenhuis dat gereserveerd is voor soldaten, die met een geslachtsziekte van het front komen."

Ik kreeg 'n klap op m'n hart, toen ik dat hoorde. Van 'n Socialistisch Tehuis tot een Lazaret voor aangestoken soldaten ligt 'n lange weg. Ik denk, dat ik dien soldaat vreemd heb aangekeken, want ineéns greep hij mijn hand, en zei: „Ja kameraad, dat is er van ons geworden. In ons mooie huis, waar we deze rotte maatschappij bestreden hebben, verrotten nu onze eigen jongens, slachtoffers van die maatschappij. En ik moet daarvóór op wacht staan...."

In dat oogenblik, terwijl die partijgenoot daar vóór me stond, het geweer in den arm op post voor zijn eigen huis, 'n vergaarbak voor verwoeste lichamen, voelden we samen de ellende van dezen tijd.

We praatten nog samen. Ik sprak van onzen strijd, als de oorlog voorbij zou zijn. Maar de ander schudde het hoofd.

„Ik zal het niet zien," zei hij stil, „andere week ga ik naar het front."

Toen kwam er 'n Herr Oberst aan. Hij salueerde, en ik ging naar m'n hotel.

Geen maand later heb ik zijn naam gezien in de verlieslijsten.

Een uit velen."

Een socialistisch Tehuis geworden tot een lazaret voor aangestoken soldaten — wij kunnen den weg van het een tot het ander zoo lang niet vinden.

In dat Volkshaus, waar elk opstandig hart zich aanstonds thuis voelde, werd de „rotte maatschappij" bestreden op socialistische manier, dat is door de prediking van grof materialisme en bot ongeloof, door het schelden op clericalisme, ultramontanisme, priesterbedrog, het in descrediet brengen van godsdienst en Kerk.

Door die socialistische propaganda is een groot deel van het Duitsche volk van den godsdienst vervreemd en alzoo van elken zedelijken teugel beroofd.

Toen kwam de oorlog met zijn verwilderenden, verdierlijkenden invloed en... ziedaar nu waarom de bestrijders der rotte maatschappij zelf liggen te rotten in hun eigen tehuis.

Is het ook duidelijk?

Neen, de rotte maatschappij geneest men niet met socialisme.

Die kan alleen beter worden door terugkeer tot het Christendom met zijn strenge moraal, dat gebiedt ziel en lichaam in zedelijke reinheid te bewaren.

Dat mooie socialistische huis, tot een vergaarbak van verwoeste lichamen geworden, is tevens een prachtig staaltje van de hooggeroemde Duitsche „kultur" voor welker overheersching God Europa bewaren moge!

De Gelderlander.

Het Straatverkeer in Wereldsteden.

Een Amerikaansche statisticus, Howard, die zich speciaal bezig gehouden heeft met een studie over het straatverkeer in de wereldsteden, geeft een aardige statistiek over de intensiteit van het wagenverkeer. Hij noemt het gezamenlijk aantal voertuigen, dat gemiddeld van 's morgens 7 uur tot 's avonds 7 uur op de drukste plaatsen van de wereldsteden passeert. Parijs komt daarbij in de allereerste plaats. In de Rue de Rivoli werden in den opgegeven tijd 33231 voertuigen geteld. In de Avenue de l'Opera was dit aantal 29460, op den Boulevard des Italiens 20124, op den Boulevard de la Madeleine 17524 en in de Rue Saint Honoré 26598 Londen volgt in de statistiek: op 't Strand passeerden 16208 wagens, bij Grace church Straat 12148 en bij Cheapside 11019. Daarna Berlijn. Op het Plein van Potsdam kruisten 14221 voertuigen. In de Friedrichstrasze 13479 en in de Leipzigerstrasze 9596, in New-York werden op het kruispunt van Fifth Avenue en 58ste Straat 8665 wagens geteld, bij de Broadway nabij Franklin Street waren het 3277 en in de First Avenue 2301. De drukste plaats van Philadelphia werd door 6176 voertuigen bezocht en die van Chicago door 5736.

Berichten uit de Kolonie.

De Kapitein-ter-Zee, L. P. W. van der Wal, Commandant van Hr. Ms. Pantserschip „KORTENAER", is niet in de mogelijkheid persoonlijk afscheid te nemen van zijn vele vrienden en kennissen te Curacao, en verzoekt hen langs dezen weg afscheid te mogen nemen, onder aanbieding van zijn beste menschen en hartelijken groet.

Gouvernementshuis.

De nieuwjaarsreceptie ll. Maandagavond ten Gouvernementshuize was zeer druk bezocht.

Jubilé.

Den 1sten Januari jl. was het 25 jaar geleden dat de Heer. J. J. PIETERSZ aan de *Curaçaosche Handel- en Industrie- Mij.* werd verbonden. Bij die gelegenheid werd de Jubilaris bij monde van den Heer C. PEEREBOOM, de directeur dier Mij. die juist in de kolonie vertoefde, gelukgewenscht en namens de directie een huldeblijk aangeboden.

Hr. Ms. Kortenaer.

Naar wij vernemen, zal ons oorlogsschip de *Kortenaer* binnenkort, ná aankomst van de *Orion*, die door de K. W. I. M. gecharterd is, weer de reis naar het Moederland ondernemen. Zoodat wij ons dan weer voorloopig zonder stationschip zullen moeten behelpen. In den loop van dit jaar zullen echter nog twee andere oorlogsbodems de *Gelderland* en de *Noord-Braband* onze kolonie komen bezoeken.

Woensdagavond bood de Heer Gouverneur aan den Commandant en de officieren een afscheids-diner aan.

Wij wenschen Commandant, Officieren en verdere bemanning een hartelijk vaarwel, een voorspoedige reis en behouden aankomst in het vaderland.

No. 1.

Het Zweedsche stoomschip *Lizzie*, groot netto 2130 M³, gezagvoerder A. Cronberg, is van Cette te New-Port. Fuikbaai den 2n Januari d.j. aangekomen, heeft aldaar eene lading van 1752600 KG. phosphorzure kalk ingenomen en is, na in Willemstad te hebben gebunkerd, den 7n. d.a.v. vertrokken met bestemming naar Helsingborg

Dat is No. 1 van dit jaar.

Nadat deze boot gisteren morgen ten 8 uur was uitgevaren, merkten wij op, dat zij geruimen tijd voor de haven bleef heen en weer kruisen. Zooals wij later vernamen had de kapitein zijn papieren aan den wal vergeten en moesten dezen door den loods worden gehaald.

Garnizoen.

Gisteren morgen maakten de troepen van het Garnizoen onder aanvoering van den Commandant kapt. BIERMAN een militaire marsch naar Vianen en omstreken. Onder begeleiding van het stafmuziekcorps keerde zij weer in het Waterfort terug.

Onze vloot.

Heden avond ten half 9 uur zal door den Wel. Ed. Gestr. Heer J. BOSMA, Luitenant ter-Zee 1ste klas van de *Kon. Nederl. Marine* een lezing worden gehouden in het Theatergebouw voor de leden der Afdeeling Curaçao van de Nederlandsche Vereeniging ONZE VLOOT.

Oprechten dank betuigen wij voor de uitnoodiging ons voor deze lezing gezonden. —

Phosphaat.

Het Nederlandsche stoomschip *Loppersum* groot netto 3617 M³. gezagvoerder J. W. H. Zimmerman, afkomstig van Cardiff, is alhier den 23n. December d. v. j. aangekomen, heeft in de Willemstad gebunkerd en is na te New-Port, Fuikbaai, eene lading van 2.407.920 KG. phosphorzure kalk te hebben ingenomen, den 30n. d. a. v. vertrokken met bestemming naar Helsingborg.

Met deze boot inbegrepen zijn er dus 16 booten in den loop van 1915 phosphaat aan Santa Barbara komen laden.

Een Globe-trotter.

Deze week hadden wij de eer kennis te maken met den Heer en Mevrouw C. DE RIDDER VAN DER SCHUERE. Deze Heer is een reiziger van naam. Een paar jaar geleden volbracht hij een zeldzaam merkwaardige reis door Afrika van Noord tot Zuid van Kaïro naar Kaapstad, waarover hij tegelijkertijd hoogst interessante reisbrieven in een der voornaamste Nederlandsche dagbladen in het licht gaf. Twee jaar geleden vertoefde de Heer de R. v. d. Schuere als correspondent van de *Maasbode* te Rome juist terzelfder tijd dat onze Apostolisch Vicaris Mgr. VUIJLSTEKE de Eeuwige Stad bezocht. Ook onze Oost-Indië kent de Heer v. d. Schuere van eigen aanschouwen. Ook deze reis belooft buitengewoon interessant en vol afwisseling te worden. In November met de *Prins der Nederlanden* van de *K. W. I. M.* uit Nederland vertrokken, brachten de beide reizigers ongeveer 5 weken in Suriname door. Daarna werd de reis per *Colombia* naar Curaçao voortgezet.

Het was jammer, dat hun oponthoud in onze kolonie niet van langer duur kon zijn. Donderdag vertrokken beiden weer per *Caracas* van de *Red D. line* naar de hoofdstad van Venezuela. Van hier uit begint hun eigenlijke reis eerst, dwars door de republieken Venezuela, Columbia en Ecuador, van Caracas door het binnenland te voet of per muilezel naar Trujillo en Tachira, van daar over de grens van Colombia naar de hoofdstad Bogotá en verder door Ecuador naar Quito met eindpont Guayaquil. Doch ook Peru en Chili staan nog op het program. Hier zal waarschijnlijk Valparaiso als laatste kustplaats worden aangedaan, om daarnaar verder door het binnenland van Argentinië eindelijk in Buenos-Aires te belanden. Niet onwaarschijnlijk zal deze reis een heel jaar in beslag nemen. De Heer en Mevrouw de Ridder van der Schuere zijn beiden nog zeer jong. Niettemin getuigt het van koenen durf, om zulk een moeielijke reis te gaan ondernemen.

Onze beste wenschen vergezellen de Heer en Mevrouw DE RIDDER VAN DER SCHUERE op hun langen en avontuurlijken tocht.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen:

— Van het Belgisch Consulaat alhier No. 9 van het tijdschrift *America Latina* van den 15 November.

— Van den Heer CHR. WINKEL, eenige reclame-drukwerken van de *Saxon-Motor-Cars*, waarvan de Heer Chr. Winkel de Vertegenwoordiger is op dit eiland.

— Ontvangen van de firma MOSES S. L. MADURO een prachtige wandkalender, reclame van de Remington-Schrijfmachine, waarvan de Heer MADURO agent en vertegenwoordiger is op dit eiland.

Boekenschouw.

Bij den uitgever P. Noordhoff te Groningen is verschenen de 10de druk van den liederenbundel, getiteld: *Kun je zingen, zing dan mee;"* bevattend **honderd en elf** algemeen bekende schoolliederen, verzameld door J. VELDKAMP en K. DE BOER, met piano begeleiding van P. JONKER.

Deze uitgave begon zijn *eersten* druk met 60 liederen en deze *tiende* druk is nu reeds uitgebreid tot 111 liederen en dit wel zonder eenige prijsverhooging.

Wij wenschen dezen liederenschat een ruime verspreiding onder de schooljeugd, doch ook in den familiekring, waar men over een piano beschikt, zijn deze liederen op hun plaats.

Ieder vindt er van zijn gading, niet alleen vaderlandsche liederen, maar ook tal van gelegenheidsliederen. De liederen zijn zoo gezet, dat ze gemakkelijk te zingen zijn. De prijs bedraagt slechts één gld.

Bij H. A. M. Roelants te Schiedam is verschenen het eerste nummer van een geillustreerd maandschrift: *Onze Neutraliteit*, onder redactie van W. J. M. LINDEN, 1e luitenant der infanterie, en Mr. W. NIERSTRASZ

Dit nieuwe tijdschrift voert tot motto: „Het opwekken van sympathie voor onze weermacht en van het besef, dat de defensie-vraagstukken geen politieke, doch nationale vraagstukken zijn."

Dit motto geeft tevens de bestaansreden van het tijdschrift aan en het program.

Her eerste nummer ziet er met zijn goed geschreven tekst en fraaie afbeeldingen aantrekkelijk uit.

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

om 7½ uur Overzijde.

1. King Cotton March J. P. Sousa
2. Raymond Ouverture..(1e uitv] A Thomas
3. Walzertraume Walzer O. Strauss
4. Aus Meinen Album Potpourri C. Latann
5. Soldatenleben Marsch 1e uitv. M. Schmeling
6. Ah! Vous Dirai-Je Maman Air Varié pour Sax. Al to 1e uitv. J. Reymaud
7. Seville Danza L. Miranda
8. a. Impromptu Danza L. Mirrnda
   b. Feliz 1916 Valse 1e uitv. C A Boskaljon

Officieele Berichten.

Tot het doen der indeeling bij de rustende schutterij en het onderzoeken van en beslissen op de redenen van vrijstelling en uitsluiting van dat korps voor het jaar 1916 is ééne commissie benoemd, bestaande uit de heeren C. S. Gorsira JPEz. en H. Statius Muller, leden van den Koloniaien Raad, E. S. C. de Veer Abrahamsz, kapitein, S. E. L. Maduro, 1ste Luitenant en J. F. L Romijn, sergeant-majoor bij de schutterij.

Voor het jaar 1916 is een schutterraad benoemd, bestaande uit: den kapitein J. W. C. Pietersz, den 1ste luitenant J. D. Capriles, den 2de luitenant S. M. Penso, den sergeant-majoor K. Peiliker, den sergeant E. H. L. Maduro, korporaal J. H. Jonckheer, en den schutter H. Forbes Schotborgh.

De heer P. J. Frigerio is benoemd tot seiner 3de klasse bij den post voor draadlooze telegrafie te Willemstad, en de heeren C. L. Juliao, P. A. Simon en M. Henriquez tot hulpseiners bij dien post.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 7 Jan. 1916.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.........	—
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f 0.80
DIVIDIVI per K,G..........................	„ 0.06½
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.40
id. per KG. 2e kw.	„ 0.30
HUIDEN per K.G..........................	„ 0.70
GEITENVELLEN per K.G..........	„ 0.80
WOL per K.G..........................	„ 0.10
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„ 0.50
BEENDEREN per K.G.....................	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G...............	„ 0.05
STROOHOEDEN (hippijapa).	
Kwaliteit No, 1............per dozijn	„ 8,12½
„ „ 1 (gebleekt),, „	„ 8.25
„ „ 2 „ „	„ 5.
„ „ 3 „	„ 6.12½
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 4 „ „	„ 7
„ „ 5 „ „ OLA	„
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„ 7.20
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ 1 van 25 c.M. of minder f.	
STROOHOEDEN (latal):	
Kwaliteit per dozijn	f 1,12½

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

21 ratten.

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Nov. 1915.

	Geboorten. M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	Overleden M. gesl.	Vr. gesl.	Aangegeven. Levenl.	Huwel.
Stadsdistrict	11	13	11	13	7	14	5	4
2e. district	7	9	9	8	3	2	0	2
3e. district	2	9	6	5	2	4	2	2
4e. district	3	5	6	2	3	1	0	1
5e. district	4	5	5	4	2	2	0	1
Totaal:	27	41	37	32	17	23	7	10

Regenval

Gedurende de maand Nov.

	m.M.
Fort Amsterdam	57.
Westpunt	57.5
Plantage Siberië	28.
Kl. St. Martha	48.9
Hoffi Abao	48 7
Dokterstuin	45.4
Cas Chikitoe	67
Sta. Maria	84.6
Plantage Gr. St. Joris	53.
Wilhelmina-tuin	43.6
Sta. Rosa	79.
Beekenburg	41.8
Noordkant	37.

Postspaarbank,

Gedurende de maand December

Kantoren.		Ingelegd	Teruggehaald
Willemstad		f 5.984.80	f 4 842.68
2e district	Curaçao	3	122.85
3e „	Curaçao	2.	—
4e „	Curaçao	0.80	10.
5e „	Curaçao	11.82	0.50
Oranjestad	Aruba	244.22	413.
8e „	Aruba	—	5
Kralendijk	Bonaire	1.068.82	844.96
Rincon	Bonaire	—	—
Philipsburg St Martin		191.60	1,53680
Oranjestad St Eust.		305.87	58,25
Botton	Saba	—	154.
Windwardside	Saba	250.	268.84
Totaal		f 8,062.03	f 8,256.83

HAVEN-NIEUWS
VAN 1 JAN. – 15 JAN.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Colombia	G D Nieman	29 Dec	Amsterdam	2 Jan	New-York
Zulia	S S Morris	1 Jan	Maracaibo	1 Jan	New-York
Jan van Nassau	P E v d Est	7 „	New York	9 „	New-York
Merida	A Johanson	8 „	Maracaibo	3 „	La Guayra
Merida	A Johanson	5 „	La Guayra	6 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	6 „	Maracaibo	7 „	New-York
Caracas	H Hichborn	6 „	New-York	6 „	La Guayra
Orion	Daarnhouwer	8 „	Amsterdam	9 „	New York
Prins der Nedl.	Hartog	7 „	New York	8 „	Amsterdam
Caracas	H Hichborn	12 „	La Guayra	12 „	New York
Merida	A Johanson	12 „	Maracaibo	13 „	Maracaibo
Maracaibo	P W Johnson	15 „	New-York	15 „	Maracaibo
Tabor	Nilson	27 Dec	Norfolk	6 Dec	Cuba
Merchant	O Comer	29 „	Liverpool	31 „	Pto Colombia
Venezuela	Ramón Díaz	31 „	Maracaibo	3 Jan	Maracaibo
Lizzie	Cronberg	6 „	Sta Barbara	7 „	Helsingborg
Manuel Calvo	J Bonet	16 „	Colon	16 „	Barcelona

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
EstrelladelMar	1 Jan	Guanta	*Sirena H.*	4 Jan	Maracaibo
Reina H	1 „	Aruba	*Diana V*	5 „	Pto Cabello
Maracaibo V	3 „	Maracaibo	*Virginia H*	8 „	Vela de Coro
Gloria V	3 „	Maracaibo	*Ariminta H*	9 „	Pto Colombia
Ana H	3 „	St. Domingo	*Carmia H*	4 „	Rio Hacha
Nib H	5 „	Bonaire	*Carlota*	5 „	Maracaibo
Nereida H	5 „	Maracaibo	*Abcona H*	5 „	Maracaibo
Pluma de oro V	5 „	Vela deCoro	*Ana Sofia V*	5 „	Maracaibo
Juan Luis H	5 „	Aruba	*Estrelladel Mar*	5 „	La Guaira
Virginia	6 „	VeladeCoro	*Themis*	5 „	Sto Domingo
Coronia H	6 „	Bonaire	*Juan Luis*	6 „	Aruba
MariaLeoncita	7 „	Aruba	*Nib H*	7 „	Bonaire

Morgen 9 Januari komt het Fransch S. S. **VENEZUELA** hier aan om spoedig daarna zijne reis naar Colombia en Colón voort te zetten.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven

Momo Ansermo. Cristina C. de Castro, Bartola de Cabalcanti. Fco. A Correa A B Crass, Gules Evertsz Sirvania Evertsz Christiaan Tremus, G M. van Goldcien, Federico A Goddard. Carl. Lamson Rachel S M Lopez. Virginia Martinez. Leon Nicolas, Anthony Palm, Vicente G Perez, Victorina Rodriguez, Jorge Sanchez Salazar, Martha Sinram J Schutterman Charles Smith Jhr., Welemina Striddles, Amanda Wederfoort, Julette Everts.

Aangeteekende stukken:

Vier rebuten respectievelijk geadresseerd aan: Henaro Dorothaal, Cornelis Keller, Norberto Pardo, Lorenzo Tilman.

Drukwerken: Rosita Amarca, José J. Cabrera, Marianita Cogen, Jacobo Evertz, E. B Limburgh, Vicente G. Péres.

DE OORLOG.

De verhouding tusschen de Vereenigde Staten en Duitschland-Oostenrijk worden met elken dag steeds meer gespannen. Nog was de zaak-„Ancona" niet opgelost. Steeds bleef Oostenrijk hardnekkig weigeren genoegdoening te geven. Mag men de geruchten gelooven, dan is dit voor Oostenrijk ook vrijwel onmogelijk, wil zij zich en haar bondgenoot in niet nog grootere verwikkelingen steken. Want er valt bijna niet meer aan te twijfelen, dat ofschoon er feitelijk tusschen Duitschland en Italië geen oorlog bestaat, deze bondgenoot Oostenrijk trouw helpt ook in zijn strijd tegen Italië, zelfs schijnt het vrijwel zeker te zijn, dat een Duitsche duikboot met Duitsche officieren bemand de „Ancona" in den grond heeft geboord. Zou dus Oostenrijk genoegdoening wilde geven aan Amerika, dan zou het logisch gevolg zijn, dat de verantwoordelijke officier van die duikboot een bestraffing kreeg en dus ook zijn naam moeten genoemd worden. Dan zou tevens uitlekken, dat deze officier en misschien ook wel de duikboot zelf van Duitsche Nationaliteit is. Men kan zich voorstellen welk een storm van verontwaardiging dan in Europa en Amerika hierover zou losbarsten. Voor Amerika is weer stof tot nieuwe ontevredenheid opgewekt door de torpedeering van de Engelsche boot „Persia" in de buurt van Creta op den 30 December, waarbij slechts een klein getal der passagiers gered werd. Onder de dooden komt ook voor de Amerikaansche Consul Mc. Neecly, die op reis was naar de plaats zijner bestemming Aden.

Schermutselingen en bombardementen op alle fronten blijven steeds aanhouden, zonder evenwel in het minst eenige belangrijke voordeelen voor een der partijen op te leveren. Nu en dan hoort men, dat Duitschland aan het Russische front klop krijgt. Van verder doordringen in de Russische sneeuwvelden is geen spraak meer. Misschien ook dat Duitschland al zijn beschikbare troepen in den Balkan heeft samengetrokken om daar zijn grooten slag te kunnen slaan. Engeland zou zelfs 100,000 man zijner troepen uit Gallipoli hebben teruggeroepen en daarmee dus feitelijk den strijd, om de Dardanellen te forceeren, hebben opgegeven. Nu Duitschland en Turkije een aanval op het Suezkanaal in 't schild voeren, dient Engeland zijn troepenmacht in Egypte te versterken.

In de laatste dagen duiken telkens weer nieuwe berichten van vrede op. Het is uiterst moeielijk hierbij waarheid van verdichting te onderscheiden. Zooveel blijkt er wel uit, dat alle partijen zeer hard naar vrede snakken, en de uitputting nabij zijn maar geen enkele wil de eerste zijn om den vrede te vragen.

Een Wolfftelegram uit Berlin naar 't heet, doch wat wel waar verdacht is, door den Engelschen kabel verspreid, noemt de voorwaarden waar op Duitschland vrede wil sluiten. 1e. Een Oorlogsvergoeding van 9 miljard aan Duitschland te betalen. 2e. Onafhankelijkheid van België. 3e. Onafhankelijkheid van Polen onder een Duitschen Prins en teruggeven van alle koloniën aan Duitschland. 4e. Afstand van Nieuw-Servië aan Bulgarije.

Voorshands is het best zich nog maar geen illusies te maken.

Nederland.

Gezant bij den H. Stoel.

Bij kon. besluit van 25 November is jhr. mr. O. F. A. M. van Nispen tot Sevenaer, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, benoemd tot buitengewoon gezant en gevolmachtigde minister in tijdelijke en bijzondere zending bij den Pauselijken Stoel.

Jhr. mr. O. F. A. M. van Nispen tot Sevenaer behoort tot de meest begaafde leden der Katholieke Staatspartij in de Tweede Kamer.

Op 2 October 1867 te Arnhem geboren, bezocht hij het Gymnasium te Nijmegen, promoveerde op 19 December 1892 in de rechtswetenschap aan de Rijks-Universiteit te Leiden en vestigde zich spoedig daarna als advocaat en procureur te Arnhem. In Juni 1901 werd hij gekozen tot lid van de Tweede Kamer voor het kiesdistrict Nijmegen, welk district hij sedert dien, onafgebroken vertegenwoordigde.

Vooral vraagstukken van juridischen en staatsrechtelijken aard trokken zijne aandacht, maar meer in 't bijzonder voelde hij zich aangetrokken tot de buitenlandsche politiek, waarom trent hij menige doorwrochte redevoering ten beste gaf. Tijdens het presidium van Dh. van Bylandt tot onder-voorzitter der Kamer gekozen, werd hij na diens aftreden benoemd tot voorzitter en ,wist hij ook in woelige en rumoerige parlementaire episoden de Kamer te leiden met de vaste hand en op eene wijze, die algemeen werd geroemd. In 1913, toen mr. Goeman Borgesius als voorzitter optrad, werd hij en mr. Troelstra als ondervoorzitter benoemd, welke functie hij is blijven vervullen tot het thans ingetreden zittingsjaar, toen hij den wensch te kennen gaf voor eene herbenoeming niet in aanmerking te willen komen.

Reeds toen er voor het eerste sprake was van een gezant bij den Pauselijken Stoel werd in de pers zijn naam het allereerst genoemd onder degenen, die voor dit ambt het meest in aanmerking kwamen.

Dh. van Nispen tot Sevenaer heeft zitting gehad in een aantal parlementaire- en staatscommissiën, o.m. maakte hij deel uit van de in 1910 ingestelde staatscommissie voor grondwetsherziening tijdens het Ministerie Heemskerk. In verband met zijne bemoeiingen tot aansluiting van Nederland bij de Berner Conventie, welke door de tot stand-koming der Auteurswet met succes bekroond werden, werd hij benoemd tot lid van de Staatscommissie, welke onder leiding van mr. Drucker zich met de herziening van de overgangsbepalingen dier wet heeft beziggehouden.

Bekend is voorts het belangrijke aandeel hetwelk hij als lid van de commissie van rapporteurs heeft gehad in de tot-stand-koming van de wet op het Arbeidscontract. Zijne verdiensten in dit opzicht werden toen van regeeringswege erkend door zijne benoeming tot Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw.

Nadat hij gedurende een jaar het voorzitterschap der Tweede Kamer had vervuld, werd hij bevorderd tot Commandeur in die Orde.

Columbia.

De republiek Columbia was bij het Nederlandsche Hof tot dusver diplomatiek vertegenwoordigd door den gezant, den heer Gutierrez Ponce, die ook te Londen was geaccrediteerd.

Thans echter zal de heer Ponce zijn land voortaan alleen te Londen vertegenwoordigen en zal in Nederland als gezant van Columbia optreden generaal Pedro Nel Ospina.

Deze is in den Haag aangenomen.

Geen schadeloosstelling voor het verlies van aangeteekende stukken.

Bij Kon. Besl. van 15 Nov. („St. bl. 470")is bepaald:

Met wijziging in zooverre van het bepaalde bij art. 5, § 2, en art. 14 van het Kon. besl. van 30 Sept. 1907 („St.bl." no. 260) en van 1909 (no. 24), wordt tot nadere beschikking, geen schadeloosstelling verleend terzake van het verlies van aangeteekende stukken en van het verlies, de beroving of de beschadiging van brieven en doosjes met aangegeven waarde, als bedoelde voorwerpen zijn verloren, beroofd en beschadigd ten gevolge van overmacht en ter post zijn bezorgd na 23 November 1915.

Uit een mededeeling van den directeur-generaal der posterijen en telegraphie blijkt, dat deze bepaling uitsluitend geldt voor internationaal verkeer en niet van toepassing is op stukken, welke zijn ter post bezorgd vóór 24 Nov. en waarvoor wegens de toen geldende bepalingen schadeloosstelling zoude zijn verschuldigd.

(St. Ct.)

De Vóórnamen-belasting.

Naar aanleiding van het ontwerp van Minister Treub inzake een belasting op vóórnamen, schrijft een gemeente-ambtenaar aan „Het Centrum."

„Indien door iemand de indiening van het ontwerp van wet tot hef-

fing van bovengenoemde belasting met blijdschap zal zijn begroet, zal dit zeker wel door menig ambtenaar van den burgerlijken stand zijn gedaan. Niet zoozeer voor wat de financiëele gevolgen betreft, maar omdat daardoor een einde komt aan een hatelijk instituut. Dagelijks toch wordt bij lastig gevallen door gelukkige ouders, die hun kinderen 4, 5, soms meer voornamen willen geven. Niet alleen omdat hem dit (vooral in de groote steden) een massa meer werk bezorgt, maar ook, omdat al dat werk noodeloos is. Noodeloos, omdat dikwijls nog geen dag naderhand noch vader, noch moeder weet, welke naam het kind nog méér heeft dan Jan of Piet, terwijl de ervaring leert, dat de kinderen ze later evenmin weten. Men zal zich, wordt het ontwerp wet, wel bedenken, vóór aan. het kind maar al de voornamen te geven van al de mogelijke erflaters in-spe en ook zal het niet meer voorkomen, zooals nog kort geleden gebeurde, dat een vader zijn kind alle voornamen van de hoofden der thans in oorlog zijnde naties wilde geven. 't Is gewoon belachelijk, maar de ambtenaar van den burgerlijken stand staat daar machteloos tegenover."

„Het Centrum" merkt daarbij op, „dat de inzender hier blijkbaar ge vallen van overdrijving op het oog heeft. Het geven van méér dan één voornaam aan een kind is, al leen reeds van zuiver-godsdienstig oogpunt beschouwd, volkomen begrijpelijk en aanbevelenswaardig."

De „Tijd" acht dit ongetwijfeld juist, „maar het behoeft — zegt zij — voor den Minister geen reden te zijn, om zijn voorstel in te trekken. „Daarom zal de voornamen-belasting, zoo zij tot stand komt, er een zijn, die wel in hoofdzaak door de Katholieken betaald zal worden. Zij kunnen dan ook, als ze vermogend zijn, den heer Gemeenteambtenaar heel wat hoofdbrekens verschaffen."

Wij voor ons twijfelen zeer, of die belasting tot stand zal komen. Er zijn al zooveel bezwaren tegen te berde gebracht, dat die twijfel gewettigd is.

En als de inzender van „Het Centrum" het over de bezwaren van de administratie heeft, meene hij maar niet, dat die er beter op zullen worden, als er zulk een belasting komt. Men herinnere zich de opmerking, reeds vroeger gemaakt, hoe na de aanneming van deze wet, er moeilijkheden voor de administratie zullen ontstaan door dezelfde namen, de Jansens, de Meyers, enz. enz., die niet meer te onderscheiden zullen zijn, als ze allemaal eenvoudig als Jan ingeschreven worden.

Daarbij, zal het practisch niet vaak zóó gaan, dat men voor den burgelijken stand één naam zal opgeven en zich bij den Doop meer namen permiteert, wat niemand beletten kan. Later wordt het dan J. Jansen, zich noemend en schrijvend J. A. B. C. D. E. Jansen.

Voor de administratie een schoone vereenvoudiging! En voor den ambtenaar van den Burgelijken Stand niet minder, als hij trouwen moet of dooden inschrijven.

(*Residentiebode*)

Buitenland.

Een half jaar oorlog.

Uit het *Oostenrijksche* perskwartier wordt gemeld: De oorlog tusschen Oostenrijk en Italië duurt thans een half jaar. Vele Italianen hadden gehoopt, dat spoedig gunstige resultaten zouden zijn bereikt en ook in militaire kringen had men geloofd, dat de verovering van Oostenrijksch gebied gemakkelijk zou geschieden.

De Italianen hebben echter een half millioen manschappen verloren op de sneeuwvelden van Tirol en de Karsthoogvlakten van de Isonzo, zonder meer land te hebben veroverd dan de Oostenrijkers terstond ontruimd hebben. Waar zij ook konden doordringen in onze stellingen, werden zij terstond weder tot wijken gedwongen.

Hetzelfde vond plaats in den laatsten slag aan de Isonzo, waar de Italianen de voorste loopgraven bereikten, maar zich er niet kunnen handhaven in het handgemeen te gen onze manschappen.

Onze verliezen gedurende dit eerste halfjaar van den oorlog zijn gering, vergeleken bij die der Italianen.

Kardinaal Mercier.

Naar de *Messagero* uit goede bron verneemt heeft kardinaal Mercier, die zich naar Rome moest begeven, om het aanstaande consistorie bij te wonen, van de reis afgezien, wegens de moeilijkheden, die de Duitsche autoriteiten in België hem in den weg legden.

Dezen wilden kardinaal Mercier dwingen, de reis door Duitschland en Zwitserland te ondernemen met den aartsbisschop van Keulen, kardinaal von Hartmann, terwijl kardinaal Mercier over Holland, Engeland en Frankrijk wilde reizen.

De Duitsche autoriteiten wilden niet toegeven en kardinaal Mercier zag van de reis af, te meer, daar het hem onmogelijk zou geweest zijn in België terug te keeren.

De Vrouwen in Servië.

Men moet zich vaak verbazen, schrijft een Duitsch soldaat, die in Servië te velde staat, over de onbevreesdheid van de Servische vrouwen. Dikwijls heb ik ze alleen of in groepjes voor de huizen zien staan tusschen beide gevechtslinieën. Toen wij bijv. den 15 Oct. achter een spoordijk in dekking lagen en de kogels der Serviërs van de hoogte af over ons weg gonsden, kwam honderd meter achter ons een Servische vrouw uit haar huis en hing zorgvuldig haar waschgoed op aan een schutting......

Afzonderlijke vrede met Servië?

Uit Salonika werd aan de *Daily Telegraph* geseind: „Ik ben in staat uit gezaghebbende bron te verzekeren, dat van Duitsche zijde aan Servië het voorstel is gedaan om een afzonderlijken vrede te sluiten. Het aanbod was belichaamd in een boodschap van generaal von Mackensen, die onder dekking van de witte vlag naar de Servische linies is gebracht en gericht was aan den Servischen kroonprins te Prizrend. De boodschap stelde onmiddellijke staking der vijandelijkheden voor; de Duitschers, Oostenrijkers en Bulgaren zouden de stellingen, die zij toen innamen en die ongeveer dezelfde waren als thans, blijven bezetten. Zoodra mogelijk zouden dan gevolmachtigden bijeenkomen voor het sluiten van een vredesverdrag op den grondslag van afstand aan Bulgarije van den uitersten noordoosthoek van Servië, van Knadzewats tot Pirot en van geheel Servisch Macedonië met inbegrip van het wilajet, Uskub, Oud-Servië zou Servisch blijven.

Het gevechtsterrein tusschen de Servische en de Duitsche linies werd voorgesteld als plaats, waar de gevolmachtigden zouden bijeenkomen. De Servische kroonprins beantwoordde het voorstel met een stellige weigering.

De Serviërs verzekeren, dat zij met de Bulgaren niet willen onderhandelen, en zoolang mogelijk tegenstand zullen blijven bieden op de bergen en de passen, die de vlakte van Kossowo (het Merelveld) omringen.

De Tsaar heeft persoonlijk een telegram aan Pasjits gezonden, waarin hij belooft, dat binnen een week Russische troepen in Bulgarije zullen verschijnen. Ook de Italiaansche regeering heeft de zending van een expeditieleger van 40.000 man beloofd.

Verschrikkelijke ellende in Servië.

Een Amerikaansch correspondent seint uit Monastir, dat de Servische vluchtelingen vreeselijk te lijden hebben. Na een reis te paard van twintig dagen is een deel der Servische regeering uit Nisj te Monastir aangekomen. Mevrouw Groejits, de vrouw van den Servischen onder-minister van Buitenlandsche Zaken, een Amerikaansche van geboorte, die dezen tocht vol ontbering heeft meegemaakt, verklaarde, dat er in Servië drie millioen menschen dreigen om te komen van gebrek. Alle paarden sterven uit gebrek aan voeder, duizenden honden zijn in de huizen achtergebleven. Vluchtelingen zonder voedsel en uitgehongerde dieren liggen uitgeput te gen de berghellingen. Servië is een broodeloos land geworden. De weg tusschen Nisj en Monastir biedt een vreeselijker aanblik dan de onge baande paden in Klondike. Doode paarden liggen langs den kant en daartusschen omgekomen en stervende vluchtelingen, mannen, vrouwen en kinderen. Wij behoorden — vertelde mevrouw Groejits verder — bij den officieelen regeeringsstoet en waren stellig het best uitgerust van allen op dien weg des doods, maar toch konden wij elk maar een half brood per dag krijgen. De meeste vluchtelingen waren dagenlang zonder eten; velen stierven langs den weg of in de dorpen, waar zij hoopvol heenstrompelden, om er te ervaren, dat er niets eetbaars te krijgen was. Er is maar één nauwe, te paard berijdbare weg door Albanië naar Servië meer open, en sinds de spoorweg is afgesneden, moet al het vervoer van levensmiddelen naar Montenegro en Albanië daarlangs geschieden. De bevolking dier streken sterft evengoed van gebrek.

Eens op een nacht konden wij een man hooren schreeuwen, die vermoord werd door van honger razend gewordene mannen, die hem hadden aangevallen om hem een half brood te ontrooven.

De Belgische gezant, die korten tijd geleden in Albanië is geweest, verklaarde, dat de Albaneezen, als men hun voor bewezen diensten geld gaf, in tranen uitbarstten en riepen: „We kunnen geen goud eten; geef ons in Gods naam brood."

De invloed van het vrijmaken van den Donau.

Het vrijmaken van den Donau voor het verkeer van de midden-Europeesche mogendheden met Bulgarije en Turkije doet verwachten, aldus wordt uit Berlijn gemeld, dat de prijzen van vele voedings- en andere noodzakelijke artikelen zullen teruglopen, indien de regeering tijdig maatregelen neemt om het opdrijven van de prijzen te beletten. In 1911 voerde Bulgarije uit aan levend vee voor een waarde van 8,3 millioen frs., aan voedingsmiddelen 18,1 millioen, aan graan voor 129,4 millioen, aan huiden voor 3,6 millioen, aan eieren voor 13.6 millioen. Turkije voerde in hetzelfde jaar uit voor een waarde van 542 millioen piasters aan grond stoffen en voor 685 millioen aan levensmiddelen. De uitvoer is thans alleen toegestaan naar Duitschland en naar Oostenrijk.

Teekenen van Vrede?

De Chicago *Herald* zegt dat Duitsch land groote aankoopen doet van koper, katoen, wol, reuzelvet, tarwe, landbouw-machinerieën en andere producten op de markten van de Vereenigde Staten.

De producten worden gekocht voor leverantie in Duitschland, „zestig dagen na het einde van den oorlog of tot nader order."

Met de uitzondering van tarwe worden alle producten geborgen dichtbij Atlantische zeehavens, waarin tal van geïnterneerde Duitsche koopvaarders geankerd liggen.

De *Herald* beweerd in het bezit te zijn van inlichtingen die aanduiden dat de producten, tot dusver gekocht en geborgen eene waarde vertegenwoordigen van dicht bij de honderd millioen dollars.